

De lessen van Dream School

In het tv-programma *Dream School* geven ‘gastdocenten’ les aan jongeren die vroegtijdig gestopt zijn met hun opleiding. Hoe is dat? Schrijver Griet Op de Beeck en fotograaf Ahmet Polat vertellen erover. “Mooi om te zien dat je een verschil kunt maken.”

De zeventienjarige Chantal heeft maar één foto ingeleverd voor de nabespreking. ‘Ik merkte dat je er geen zin in had’, zegt docent Ahmet Polat. ‘Nou, dat was het niet hoor, maar na één foto was het gewoon klaar.’ De irritatie tussen docent en leerling is duidelijk zichtbaar. “Ja, dat was even een lastig moment”, zegt fotograaf Polat ruim een jaar na zijn gastoptreden in *Dream School*. “Chantal misbruikte de vrijheid die ik haar gaf en ik wilde haar en de groep duidelijk maken dat dat niet de afspraak was.” In televisieprogramma *Dream School* krijgen veertien voortijdig schoolverlaters les van gastdocenten die hun sporen in hun vakgebied hebben verdiend. In 2017 beleefde het NTR-programma, onder leiding van kickbokser Lucia Rijkers en rector Eric van ’t Zelfde, zijn première. Daarna volgden nog twee seizoenen met nieuwe deelnemers en nieuwe gastdocenten. Polat was vorig jaar een van de docenten, net als de Vlaamse bestsellerauteur Griet Op de Beeck.

‘Het voelde alsof ik voor de leeuwen werd gesmeten’

'Je moet niet te veel willen'

"De lessen van Griet Op de Beeck en Ahmet Polat gingen heel goed", zegt Casper Hulshof, psycholoog en docent onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht. "Wat je ziet is dat zij beiden een relatie aangingen met de leerlingen en daarmee heb je als docent al veel gewonnen." Hulshof hield tijdens de eerste twee seizoenen van *Dream School* een blog bij op *Komensky Post*, een online onderwijsmagazine. In die periode zag hij een flink aantal docenten de mist ingaan. "Zo behandelde historicus Maarten van Rossem de leerlingen als universitaire studenten en sprak hij ze ook zo toe, en wilden econoom Barbara Baarsma en budgetcoach Annemarie van Gaal te veel bereiken in één les. Je moet niet veel willen vertellen, maar leerlingen vooral dingen laten doen." Een uitzondering was neuropsycholoog Erik Scherder, vindt Hulshof. "Hij vertelde ook heel veel, maar heeft tegelijk de gave om uit te stralen dat zijn vak het allerbeste op aarde is. In dat aanstekelijke enthousiasme kan hij leerlingen meenemen, dat gebeurde ook."

Hulshof is ook onder de indruk van begeleiders Eric van 't Zelfde en Lucia Rijker. "Alhoewel sommige leerlingen heel erg in de weerstand zitten, geven ze niet op en proberen ze tot de leerlingen door te dringen. Wat dat betreft zou *Dream School* verplichte kost moeten zijn voor studenten bij de lerarenopleidingen."

Is die openhartigheid van veel docenten over hun eigen verleden ook niet een succesfactor? "Jazeker, maar ik kan me voorstellen dat veel docenten denken dat die openhartigheid een stuk lastiger ligt in een gewone klassensituatie. En daar hebben ze een punt."

'Dream School zou verplichte kost moeten zijn voor studenten bij de lerarenopleidingen'

fotograaf gaf twee lessen: in de eerste liet hij zijn leerlingen in koppels elkaar fotograferen en in de tweede les hun favoriete voedsel. "Ik wilde ze met deze opdrachten uit hun schulp halen en iets over zichzelf laten ontdekken. Uiteindelijk is een van de leerlingen de opleiding *art direction* gaan doen. Heel mooi om te zien dat je op zo'n moment schijnbaar een verschil hebt weten te maken."

Had dat niet in het reguliere onderwijs al moeten gebeuren? "Ja, misschien kun je stellen dat het onderwijs bij deze leerlingen een steek heeft laten vallen. Maar dat kun je docenten nauwelijks kwalijk nemen. Zij hebben met zoveel werkdruk en bureaucratie te maken dat er geen tijd is voor echte aandacht in bijvoorbeeld een-op-eengesprekken", zegt Polat. Ook Op de Beeck, die zelf na haar universitaire opleiding Germaanse filologie drie maanden les gaf op het meisjes-gymnasium, wil niet met een 'pedante vinger naar het onderwijs wijzen'. "Maar toch, die verschrikkelijke verhalen die zich thuis achter gesloten deuren afspelen en waarbij niemand op school iets merkt... En dat jongeren zich dan uiteindelijk in een situatie terugvinden waarin ze niet meer hun bed uitkomen en waarin ze niet in staat zijn de elementaire draad op te pakken. Doodzonde."

Beide gastdocenten zouden zo weer opdraven als ze gevraagd zouden worden voor *Dream School*. Op de Beeck: "Als schrijver kan ik niet zoveel doen aan de klimaatopwarming, maar als ik van enige betekenis kan zijn voor de deelnemers van *Dream School* of de kijkers thuis, dan zou ik dat zeker doen." ■

NIEUW SEIZOEN

DINSDAG 3 MAART GAAT HET VIERDE SEIZOEN VAN *DREAM SCHOOL* VAN START, NPO 3, 20.30 UUR.

◀ *Bestsellerauteur Griet Op de Beeck: “Je kunt niet verlangen dat leerlingen zich kwetsbaar opstellen, als je zelf niet bereid bent dat te doen.”*

Op de Beeck kende het programma niet toen ze ervoor gevraagd werd. “Normaliter werk ik niet mee aan tv-programma’s als er geen duidelijke link met mijn boeken is, maar nadat ik de eerste twee seizoenen van Dream School had bekeken, was ik om. Dit programma is veel meer dan entertainment of informatieoverdracht, het probeert iets te bereiken; niet alleen voor de veertien schoolverlaters, maar ook voor de tv-kijkende mensen die zich hierin durven te herkennen.” Op de Beeck doelt op de persoonlijke problemen waar de meeste deelnemers mee kampen, vaak ontstaan door een ontwrichte gezinssituatie, drugsgebruik of seksueel misbruik. Met misbruik heeft ze zelf ook een verleden. Naar aanleiding van *Het beste wat we hebben*, het

■■■■
‘Misschien heeft het onderwijs bij deze leerlingen een steek laten vallen’

eerste deel van een trilogie van haar hand dat in 2017 verscheen, vertelde Op de Beeck in *De wereld draait door* dat ze tussen haar vijfde en negende was misbruikt door haar vader. En ook tijdens de les aan de leerlingen van Dream School deed ze openhartig haar verhaal. Niet meer dan logisch, vindt ze. “Ik wilde in mijn les dat leerlingen zich kwetsbaar zouden opstellen. Dat kun je niet verlangen als je zelf niet bereid bent dat te doen.” Was het sowieso niet eng om voor deze groep te staan? “Ik had geen enkele twijfel, maar het voelde wel alsof ik voor de leeuwen werd gesmeten. In de eerdere seizoenen had ik gezien dat de deelnemers allemaal behoorlijk mondig waren. Maar ik weet dat als je geen angst toont voor wat mensen je zouden kunnen vertellen, de meesten wel hun verhaal willen doen.”

En dat gebeurt ook in Op de Beecks eerste les. Nadat ze na haar openhartige introductie de deelnemers vraagt hun mooiste en ergste dag te beschrijven, komen de verhalen los. Zo breekt Cheyenne in tranen uit als Op de Beeck haar relaas over haar ergste dag leest en daar iets over vraagt. Op de Beeck spreekt troostende woorden, Cheyenne huilt en knikt. “Het was mooi dat Cheyenne de schaamte liet zien die ze met zich meedroeg en dat ik haar kon vertellen dat ik het gevoel begreep en herkende. Dat er op zo’n moment twee camerateams om je heen staan, maakt het niet eenvoudig. Gelukkig hoorde ik later van de psycholoog die op de achtergrond altijd aanwezig is, dat ik goed gehandeld had.”

Over de begeleiding van de deelnemers was vorig jaar enige commotie. Vooral deelnemer Joëlle uitte daar tijdens seizoen 3 kritiek op en ook de nazorg vond ze benedenmaats. In een extra uitzending werd dat geëvalueerd met alle deelnemers. Conclusie: de begeleiding en nazorg is goed, maar mag nog wel iets beter.

SCHULP

Voor Ahmet Polat die naast zijn bezigheden als fotograaf ook nog een paar dagen per maand lesgeeft aan de kunstacademie in Enschede, was Dream School een interessante ervaring. De ►

Fotograaf Ahmet Polat: “Ik wilde ze uit hun schulp halen en iets over zichzelf laten ontdekken.”